

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом травня 2026 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про внесення змін до Технічного завдання для здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України у 2026 році	134-рш	01.05.2026	<p>НБУ схвалив методологію стрес-тестування банків у межах оцінки стійкості 2026 року. Методологія передбачає оцінку показників діяльності банків та достатності їх капіталу в умовах базового макроекономічного сценарію та малоймовірної, але реалістичної кризи.</p> <p>Відповідно до технічного завдання з оцінки стійкості, стрес-тестування у 2026 році пройдуть 26 банків із часткою понад 90% активів банківської системи.</p> <p>Під час стрес-тестування оцінюватимуться майбутні показники банків на трирічний період за базовим та несприятливим сценаріями. Базовий сценарій ґрунтується на показниках макроекономічного прогнозу Національного банку та консенсусних прогнозах обмінного курсу, несприятливий не є прогнозом і використовується лише для цілей стрес-тестування та цього року передбачає глибину і тривалу кризу</p>	Забезпечення стабільної роботи БСУ
Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	48	01.05.2026	<p>НБУ за результатами вивчення актуальної практики оцінки банками кредитного ризику в умовах воєнного стану уточнив окремі вимоги в цій сфері, що сприятимуть подальшій кредитній експансії.</p> <p>Відповідні зміни до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями та постанови Правління Національного банку України від 03 лютого 2026 року № 13 передбачають:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ пом'якшення умов припинення визнання дефолту боржника – фізичної особи або приватного підприємця за реструктуризованим боргом; ▪ зниження значень коефіцієнтів імовірності дефолту боржників – фізичних осіб за іпотечними кредитами, а також боржників-банків, що є резидентами, та контрагентів за коштами, розміщеними в інших банках-резидентах, ґрунтуючись на актуалізованих розрахунках оновлених статистичних даних; ▪ право банків застосовувати нижчі за середні значення коефіцієнтів імовірності дефолту контрагентів за безвідкличними фінансовими зобов'язаннями, ґрунтуючись на погоджених Національним банком внутрішньобанківських положеннях щодо оцінки кредитів. <p>Також продовжено терміни впровадження банками окремих норм, зокрема щодо розроблення / оновлення банками внутрішньобанківських положень та розрахунку розміру кредитного ризику й управління проблемними активами з урахуванням оновлених підходів.</p>	Зниження розміру кредитного ризику та вивільнення капіталу банків для подальшого нарощення кредитування.

Про затвердження Змін до Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України	49	05.05.2026	Зміни були внесені до Правил, затверджених постановою Правління НБУ №123 від 25.11.2021. Фінансові компанії та ломбарди повинні подавати звітність за оновленими правилами, починаючи зі звітної дати 01 вересня 2026 року.	Вдосконалення пруденційного нагляду
Про внесення змін до Положення про автентифікацію та застосування посиленої автентифікації на платіжному ринку	50	7.05.2026	Зміни були внесені до пункту 10 глави 3 (Впровадження заходів безпеки) розділу II (Безпека платіжних операцій із застосуванням посиленої автентифікації користувача платіжних послуг).	Приведення нормативно-правового акта у відповідність до вимог законодавства України
Про затвердження Змін до Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів	51	14.05.2026	<p>НБУ вніс зміни до Порядку емісії та еквайрингу платіжних інструментів, у тому числі платіжних карток.</p> <p>Регулятор передбачив такі новації для фінансових установ, що надають послугу еквайрингу платіжних інструментів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Розширив перелік обов'язкової інформації про платіжну операцію, яка передаватиметься емітенту та, відповідно, буде доступна користувачеві платіжного інструменту 2) Визначив чіткі правила надання послуги еквайрингу фізичним особам (визначив фізичних осіб, яким еквайр має право надавати послугу еквайрингу, а також встановив перелік інформації, яку еквайр зобов'язаний передавати емітенту за операціями на користь таких фізичних осіб). 3) Розширив перелік обов'язкових реквізитів квитанції, що надається за платіжною операцією користувачеві платіжного інструменту 4) Зобов'язав еквайра інформувати користувача платіжного інструменту про своє повне найменування до початку ініціювання платіжної операції в разі її здійснення Інтернеті, що також спрямовано на забезпечення належного інформування користувача про те, через яку фінансову установу здійснюється платіжна операція. <p>Учасники платіжного ринку, які здійснюють емісію та/або еквайринг платіжних інструментів, мають привести свою діяльність у відповідність до норм цього документа протягом шести місяців із дня набрання ним чинності.</p>	Посилення прозорості платіжних операцій під час надання послуги еквайрингу, детінізація економіки та підвищення рівня захисту прав користувачів платіжних інструментів

<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 04 березня 2026 року № 23</p>	52	16.05.2026	<p>НБУ уточнив прийняте в березні 2026 року рішення щодо початку формування банками та банківськими групами буфера системної важливості. Формування буфера системної важливості здійснюватиметься після визначення банків системно важливими у 2027 році. Відповідно, банки та банківські групи повинні будуть дотримуватися вимог щодо формування буфера системної важливості починаючи з 01 січня 2028 року.</p> <p>Графік упровадження буфера був скоригований через зміну зовнішніх умов та з огляду на необхідність підтримувати кредитними ресурсами відновлення критичної інфраструктури, зокрема енергетики, пошкодженої або зруйнованої внаслідок постійних масованих повітряних атак росії.</p>	<p>Запровадження буфера спрямоване на забезпечення стійкості банківської системи та передбачене покроковою імплементацією директив ЄС.</p>
<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань авторизації страхових посередників та умов здійснення діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів</p>	53	21.05.2026	<p>Зміни було внесено до Постанови Правління НБУ №2 від 03 січня 2025 року. Вони спрямовані на врегулювання практичних проблемних питань під час залучення страхових посередників та внесення записів про них до Реєстру та, зокрема, передбачають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уточнення порядку авторизації та обов'язків страховиків під час авторизації мультиагентів; • уточнення переліку документів для авторизації страхових посередників, включаючи документи з відкритих джерел; • розширення підстав для виключення страховиком своїх страхових посередників з Реєстру, зокрема в разі припинення його співпраці зі страховими посередниками. <p>Водночас запроваджено низку нововведень для страховиків та страхових посередників, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення переліку дозволених операцій за поточним рахунком зі спеціальним режимом використання страхового посередника, у тому числі в різних валютах; • упровадження процедури "відбілювання" ділової репутації для осіб, що проходять процедуру авторизації в Реєстрі; • оновлення вимог до навчальних програм для первинного навчання та підвищення кваліфікації страхових посередників, включаючи мультиагентів, залежно від їх категорій. <p>Учасники ринку страхування, які здійснюють діяльність з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів, мають привести свої внутрішні документи у відповідність до нових вимог протягом шести місяців із дня набрання ними чинності.</p>	<p>Спрощення процедур авторизації страхових посередників та зменшення адміністративного навантаження на учасників ринку страхування.</p>

<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України щодо нагляду за діяльністю небанківських надавачів платіжних послуг</p>	54	27.05.2026	<p>НБУ продовжив до 02 вересня 2026 року строк незастосування заходів впливу за здійснення небанківськими надавачами платіжних послуг еквайрингу платіжних інструментів без відповідної авторизації.</p> <p>Зазначені зміни поширюватимуться на небанківських надавачів платіжних послуг, які своєчасно подали необхідні документи до НБУ та виконали інші вимоги наступних постанов</p> <ul style="list-style-type: none"> від 28 серпня 2025 року № 103 “Про окремі питання, пов’язані з визначенням ознак еквайрингу платіжних інструментів”; від 30 вересня 2025 року № 122 “Про особливості набуття фінансовою компанією статусу платіжної установи без зупинення діяльності з надання фінансових платіжних послуг”. <p>Такі компанії мають право надалі в межах встановленого терміну надавати фінансову платіжну послугу здійснення еквайрингу платіжних інструментів без фіксації порушень та застосування заходів впливу за здійснення такої діяльності Національним банком.</p>	<p>Збільшення перехідного періоду для забезпечення стабільної роботи небанківських надавачів фінансових послуг</p>
<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання діяльності банків та банківських груп</p>	55	27.05.2026	<p>Документом оновлено вимоги до визначення мінімального розміру ризику розрахунку. Ключова новація - ступінчаста шкала вагових коефіцієнтів залежно від тривалості прострочення. Якщо контрагент не виконав зустрічне зобов'язання до четвертого робочого дня, банк застосовує ваги відповідно до кредитного рейтингу контрагента. З п'ятого дня прострочення застосовується вага 100 %.</p> <p>Документом також розширено перелік охоплених операцій: до нього включено підкріплення кас готівковою іноземною валютою та прямо визначено поняття транскордонної операції. Операції з купівлі-продажу валюти безпосередньо з НБУ, незважаючи на нульовий кредитний ризик регулятора, тепер потребують однакового пруденційного покриття за технічні затримки у розрахунках. Паралельно вирішено проблему подвійного врахування ризиків: одна й та сама транзакція включається або до розрахунку кредитного ризику, або до розрахунку ризику розрахунку .</p> <p>Зміни було внесено до :</p> <p>Постанови Правління НБУ від 23 грудня 2024 року № 158 Постанови Правління НБУ від 03 квітня 2025 року № 43 Банкам необхідно буде до 31 липня 2026 року (включно) затвердити доопрацьовані внутрішньобанківські документи для визначення мінімального розміру ризику розрахунку з урахуванням змін.</p>	<p>Вдосконалення порядку визначення банками України та банківськими групами мінімального розміру ризику розрахунку</p>

<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань нагляду</p>	56	27.05.2026	<p>НБУ уточнив особливості здійснення позапланових виїзних перевірок структурних та відокремлених підрозділів банків та установ з питань здійснення валютно-обмінних операцій під час дії воєнного стану та встановив, як визначається періодичність проведення виїзних перевірок та безвиїзного нагляду банків та установ. Також спрощено процедуру подання банком регулятора плану заходів за результатами безвиїзного нагляду, визначено порядок застосування та оскарження професійного судження, викладеного НБУ у довідці про виїзну перевірку та акті про результати безвиїзного нагляду банк та внесено інші зміни, пов'язані з наглядом у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації санкцій.</p>	<p>Імплементация положень директиви ЄС, вдосконалення банківського нагляду</p>
<p>Про затвердження Положення про встановлення підвищених значень пруденційних нормативів для банків України</p>	57	28.05.2026	<p>Положення передбачає можливість встановлення НБУ для банків підвищених вимог до достатності капіталу та ліквідності залежно від профілю ризику банку та результатів нагледової оцінки SREP (Supervisory Review and Evaluation Process).</p> <p>Положення визначає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • порядок визначення підвищених значень нормативів достатності капіталу та ліквідності з урахуванням ризиків, притаманних діяльності конкретного банку, які не повністю покриваються мінімальними регуляторними вимогами; • порядок встановлення підвищених значень нормативів достатності капіталу та ліквідності; • підходи до проведення оцінки SREP; • вимоги до дотримання банками встановлених підвищених значень пруденційних нормативів. <p>Зокрема, Національний банк зможе встановлювати для банків на індивідуальній основі підвищені значення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нормативу достатності регулятивного капіталу (НРК); • нормативу достатності капіталу 1 рівня (НК1); • нормативу достатності основного капіталу 1 рівня (НОК1); • коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{ВВ}). 	<p>Подальше наближення банківського регулювання України до права Європейського Союзу та посилення фінансової стійкості банківського сектору</p>

<p>Про затвердження Змін до Правил з організації захисту приміщень банків в Україні</p>	<p>58</p>	<p>28.05.2026</p>	<p>Зміни було внесено до Постанови Правління №63 від 10.02.2016 р. Зокрема, вимоги цих Правил було поширено на банки фінансової інклюзії та їх відокремлені підрозділи (філії, відділення тощо). Крім цього, визначено, що банк зобов'язаний встановити відеокамеру системи технологічного відеоконтролю в зоні клієнтів біля кожного робочого місця касира зі сторони конструктивних елементів, на висоті від одного до півтора метра від пристрою приймання-передавання готівки, яка обов'язково має охоплювати зону від пристрою приймання-передавання готівки з боку клієнта до висоти її розміщення.</p>	<p>Удосконалення вимог до схоронності цінностей та систем технологічного відеоконтролю за процесом проведення банками касових операцій</p>
---	-----------	-------------------	---	--